Milli Tədris Olimpiadası
Coğrafiya
II tur
2023-2024-ci illər

➢ *Seçimli cavabları olan sual – tapşırıq № 1-5*

Təlimat
Hər suala ehtimal olunan dörd cavab verilir. Onlardan ancaq biri düzgündür. Seçilmiş cavabı cavablar vərəqinə bu qaydada keçirin: cavabların müvafiq hücrəsində X işarəsi qoyun. Başqa heç bir işarə qoymayın, üfüqi yaxud şaquli xətlər, dairəyə almaq və s. elektron proqram tərəfindən qəbul olunmur. Əgər cavablar vərəqində göstərilmiş cavabı düzəltmək istəyirsinizsə, X işarəsi qoyduğunuz hücrəni bütünlüklə rəngləyin, və sonra cavabın yeni variantını işarə edin (yeni hücrədə X işarəsi qoyun). Düzəltdiyiniz cavabı təkrarən seçmək qeyri-mümkündür. Hər tapşırığa 1 xal verilir.

(1) 1. Qərb yarımkürəsində yerləşən və onda olan nəhəng maqma hövzəsinə görə ən qeyri-stabil vulkanlardan biri olan supervulkanın adı nədir?

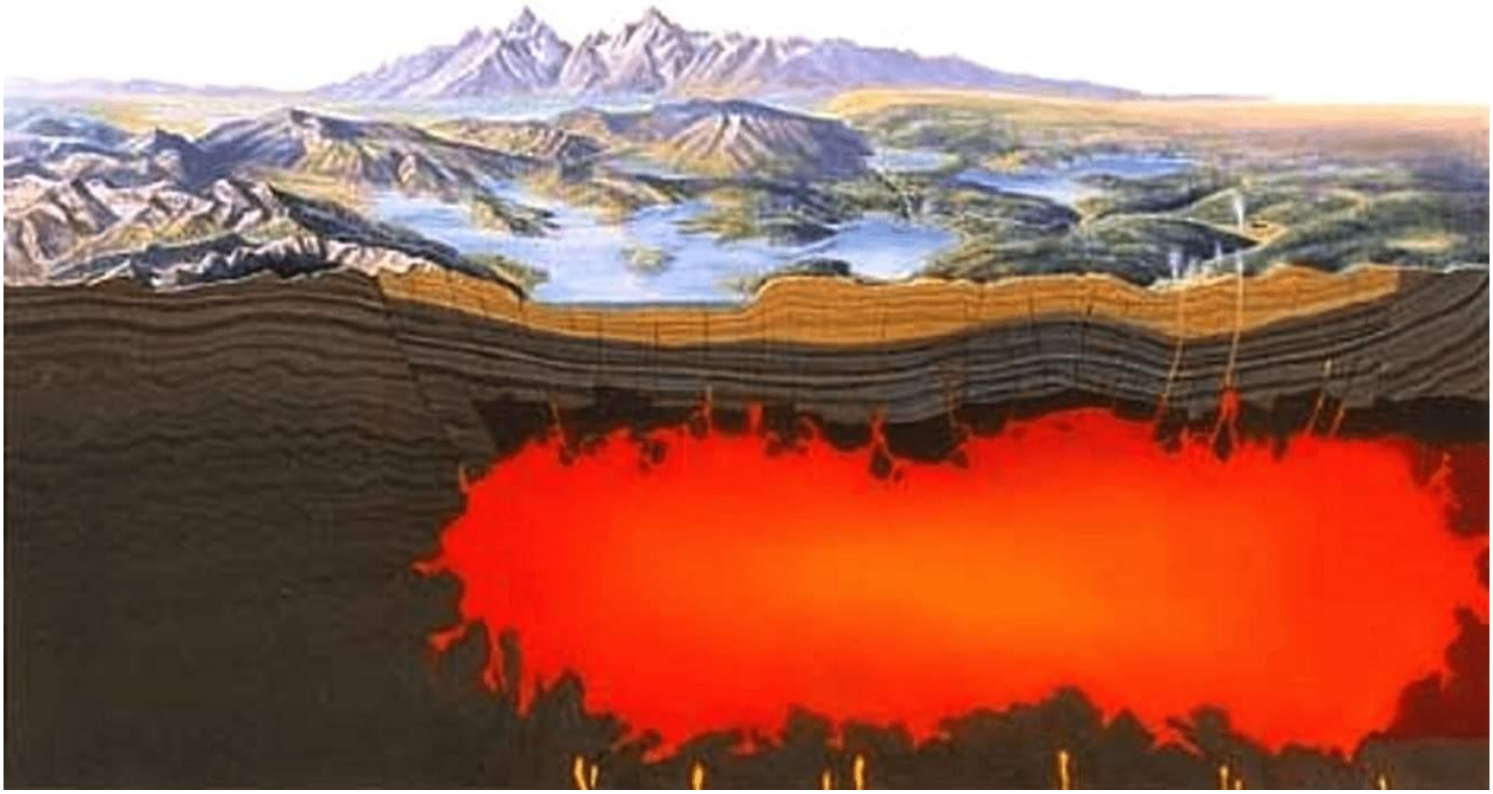

ა) Mauna-Loa;

ბ) Akita-Komaqatake;

გ) Yellouston;

დ) Erayvaykiudl.

(1) 2. YUNESKO-nun (UNESCO) Ümumdünya İrs Siyahısına ilk olaraq hansı şəhər daxil edilib?

ა) Quito;
ბ) Florensiya;
გ) Qüds;
დ) Mərakeş.

(1) 3. Foto şəkildə ekstremal turizmin hansı növü göstərilir?

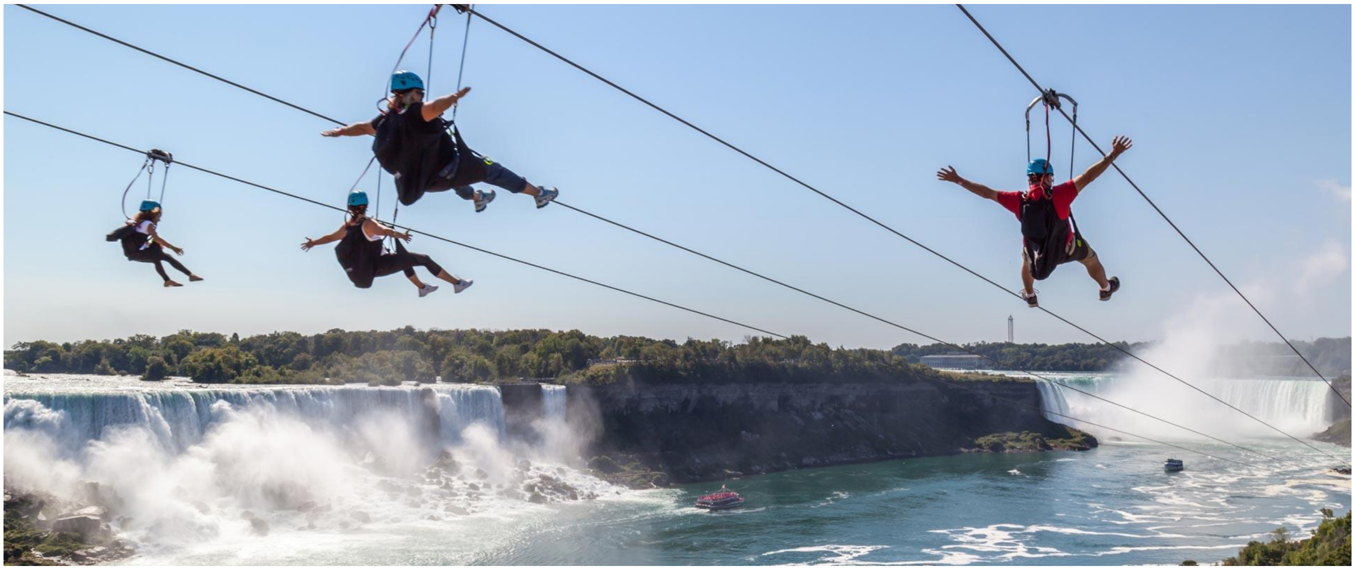

ა) Raftinq;

ბ) Ziplayn;

გ) Dayvinq;

დ) Paraqlaydinq.

(1) 4. Verilmiş şəkillər hansı ölkədə çəkilib?

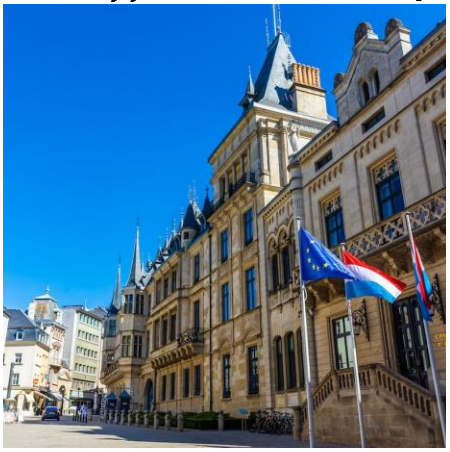

ა) Hollandiyada;

ბ) İsveçrədə;

გ) Belçikada;

დ) Lüksemburqda.

(1) 5. 2023-cü ilin aprelindəki vəziyyətə əsasən tərtib olunan xəritə nəyi əks etdirir?

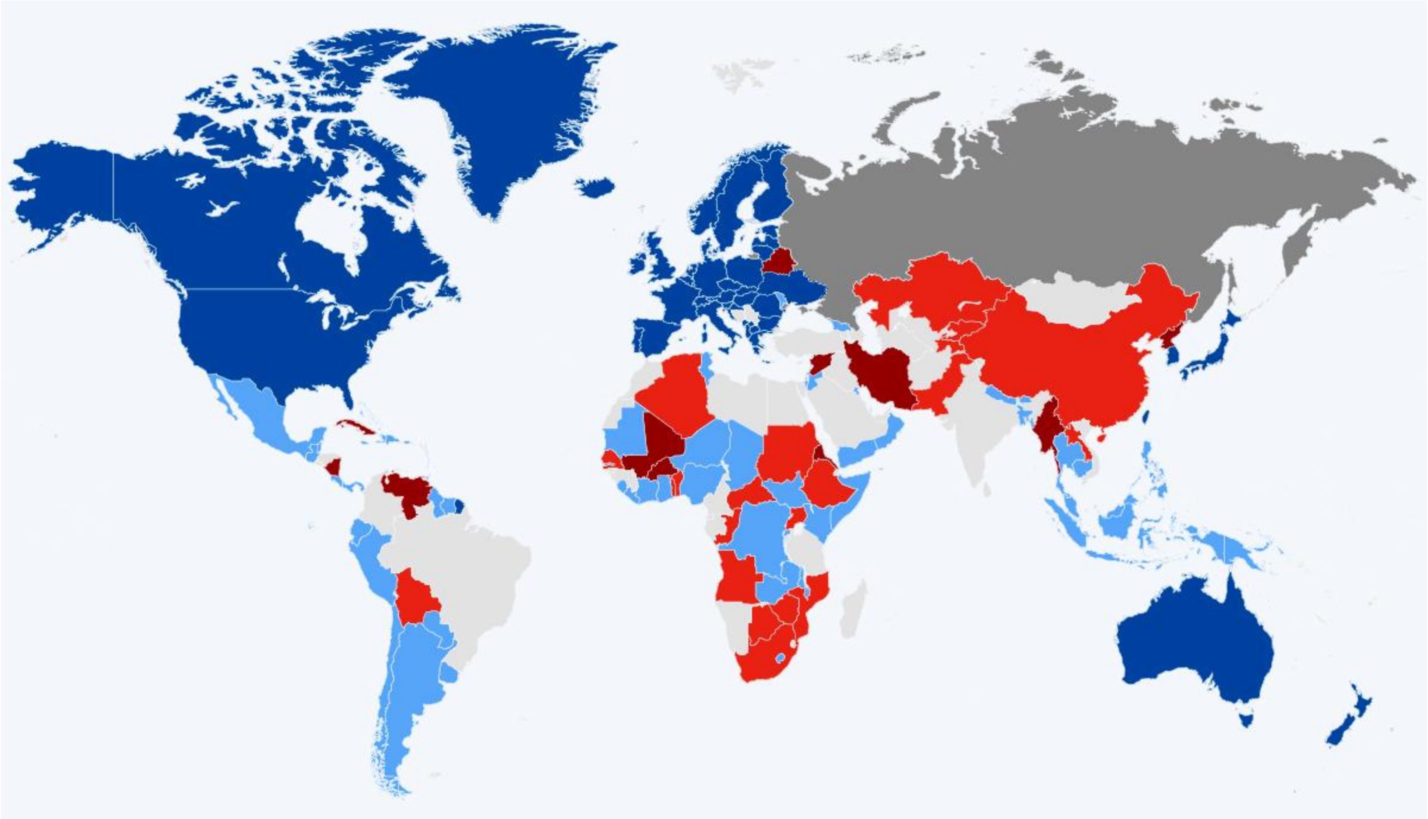

ა) Ölkələrin Rusiyanın xarici siyasətindən asılılığını;

ბ) Ölkələrin NATO-nun genişlənmə siyasətindən asılılığını;

გ) Ölkələrin ABŞ-ın xarixi siyasətindən asılılığını;

დ) Ölkələrin Avropa İttifaqının genişlənmə siyasətindən asılılığını;

➢ ***Uyğunluğun müəyyən edilməsi – tapşırıq № 6-8***

Təlimat

Tapşırıqda verilmiş iki siyahı arasında uyğunluğu müəyyən edin. Cavabı cavablar vərəqində verilmiş cədvələ yazın. Hər hərfin altında müvafiq rəqəmi yazın. Xalların miqdarı konkret tapşırıq üzrə müəyyən edilir.

(7) 6. Uyğunluğu müəyyən edin (Nəzərə alın ki, cavab *təkrarlanmır*):

	I siyahı		II siyahı
ა	Marakaybo gölü	1	Adaların hamsı Portuqaliyaya aiddir
ბ	Pərvanə gölü	2	Antarktidada buzaltı göl
გ	Madeyra adası və Azor adaları	3	Adaların hamısı kanar arxipelaqına aiddir
დ	Vostok gölü	4	Laqun mənşəli göldür
ე	Qomera adası, İerro adası, Lansarote adası	5	Vulkan-tektonik mənşəli göl
ვ	Ritsa gölü	6	Karst mənşəli göl
ზ	La-Brea Tar Pits gölü	7	Təbii asfaltın əmələ gəldiyi Bitum gölü
		8	Qaya-uçqun mənşəli göl

(6) 7. **Uyğunluğu müəyyən edin (Nəzərə alın ki, cavab *təkrarlanmır*):**

	Çimərliyin şəkli		**Şəhər / Dövlət**
ა	Kopakabana	1	Nitsa
ბ	Lacivərd sahil	2	Rio-de- Janeyro
გ	Gümüş sahil	3	Varna

დ	Bondi Çimərliyi	4	Küba
ე	Qızıl qumlar	5	Portuqaliya
ვ	Benajil	6	Biarrits
		7	Sidney

(6) 8. **Uyğunluğu müəyyən edin (Nəzərə alın ki, cavab *<u>təkrarlanmır</u>*):**

	Səyyah/tədqiqatçı		**Xüsusi naliyyətləri**
ა	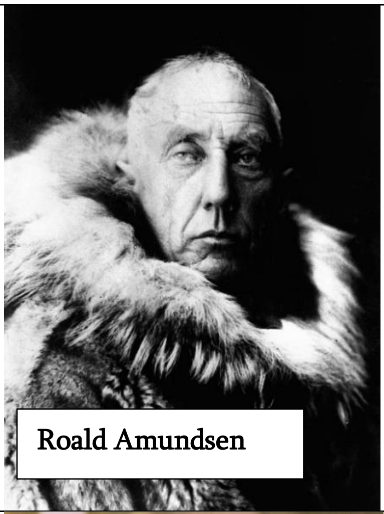 Roald Amundsen	1	Emund Hilarislə birlikdə dünyanın ən yüksək zirvəsi olan Comolunqmaya ilk dəfə yürüş etdi
ბ	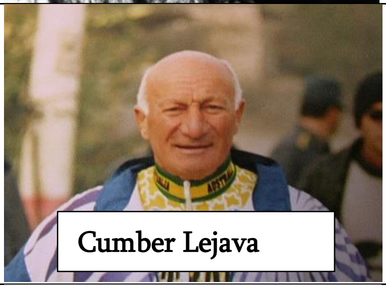 Cumber Lejava	2	Qərb qütbünə ilk dəfə o çatdı.
გ	Nil Armstronq	3	Mariana çökəkliyinə ilk dəfə Don Uelşlə birlikdə “Triest” batiskafı ilə o çatdı.

დ	Reynhold Mesner	4	Aya ayağını ilk dəfə o basdı.
ე	Tensinq Norgey	5	234 ölkəyə və asılı əraziyə səyahət etdi.
ვ	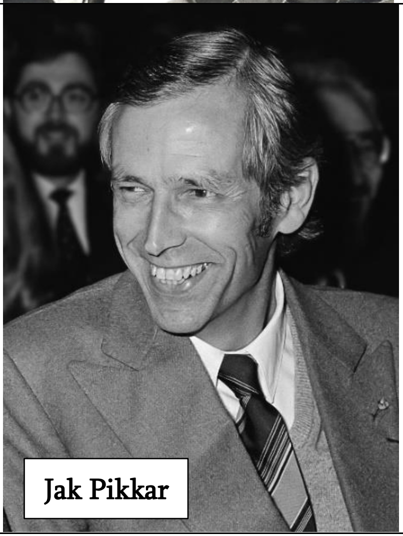 Jak Pikkar	6	O, planetin bütün (14) səkkiz minlik zirvəsinə və yeddi qitənin ən yüksək zirvələrinə qalxan, Yerin şimal və cənub qütblərini ziyarət edən ilk şəxs idi.
		7	Şimal qütbünə ilk dəfə çatan şəxs.

➢ *Məlumatın təhlili – tapşırıq № 9-12*

Təlimat
Tapşırıqda verilmiş informasiyanı təhlil edin və suallara cavab verin. Cavabı cavablar vərəqində ayrılmış müvafiq yerə yazın. Xalların miqdarı konkret tapşırığa görə müəyyən edilir.

(3) 9. Cənubi Amerikanın əsas ərazisində iqlim hansı okeanın təsiri altında formalaşır? Bunun əsas coğrafi amilini qeyd edin və cavabınızı izah edin.

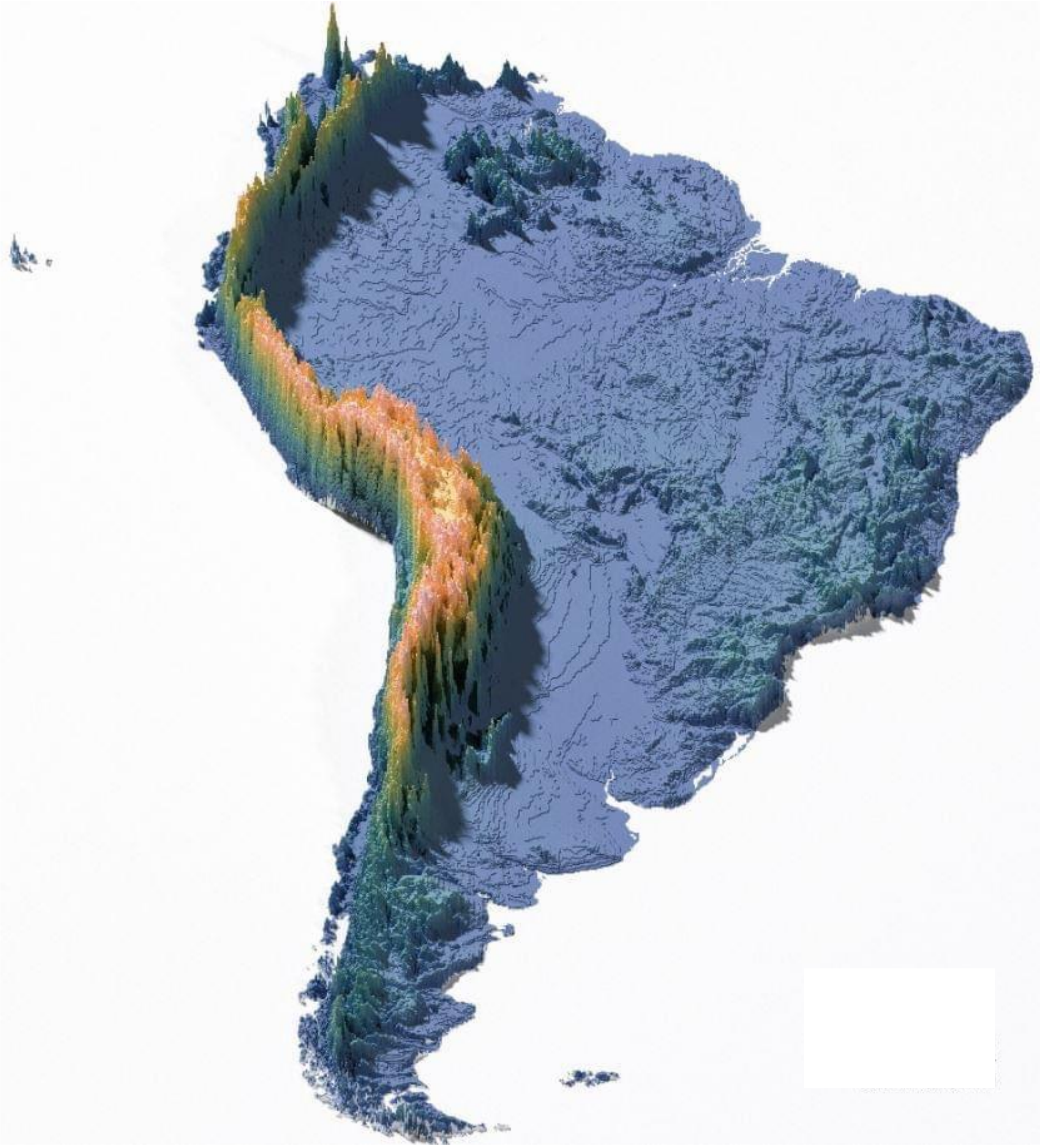

(3) 10. Xəritədə 1992-ci ildə hesablanan “Nemo nöqtəsi/Əlçatmazlığın okean qütbü verilmişdir.

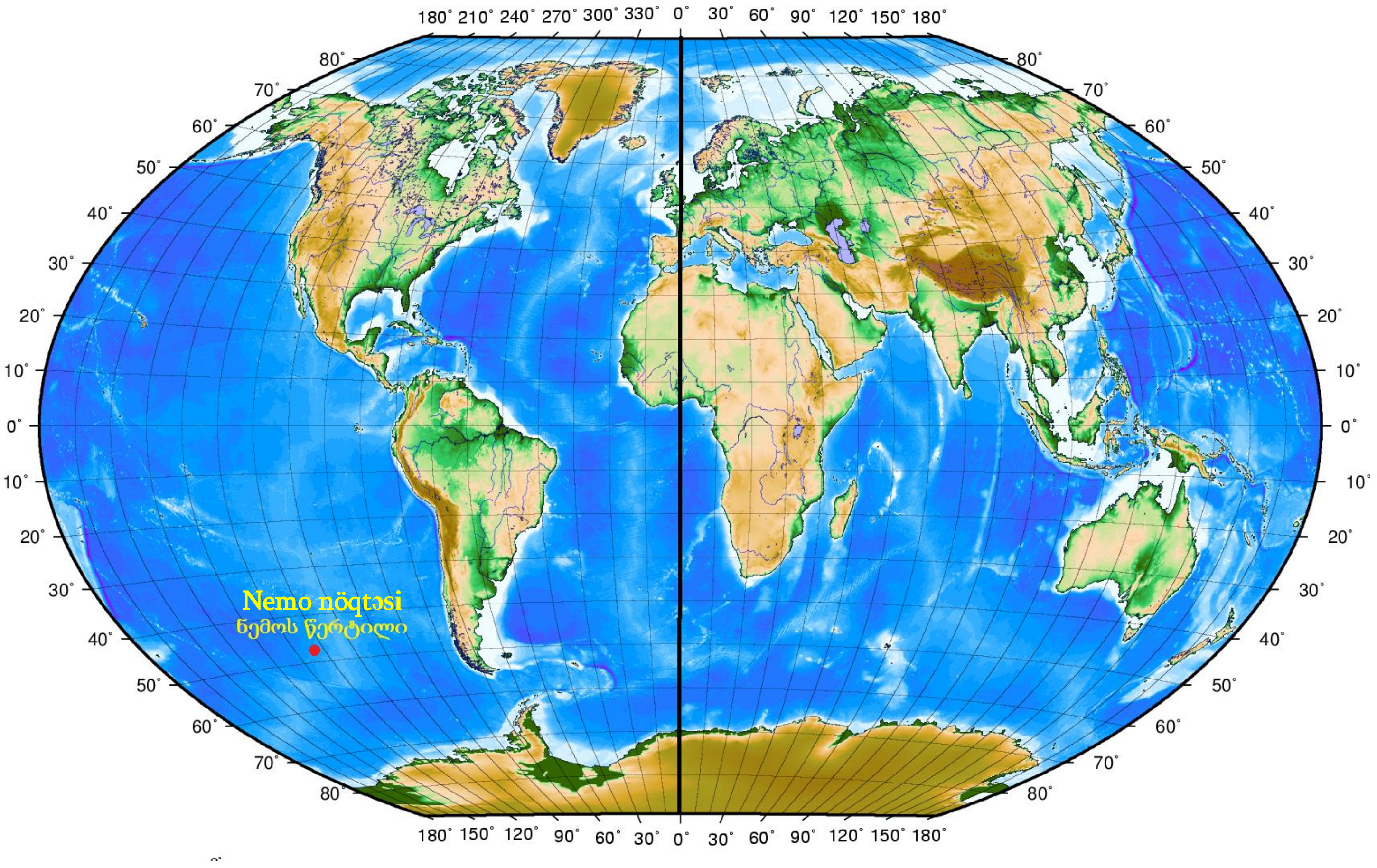

(1) 10.1. Nemo nöqtəsinin coğrafi koordinatlarını təyin edin.

(1) 10.2. Dünya okeanda bu nöqtənin nəyə görə müəyyən edildiyini izah edin.

(1) 10.3. Nemo nöqtəsinin coğrafi koordinatları hansı üsulla hesablanıb?

ა) Radioizotop;

ბ) Kompüter modelləşdirməsi;

გ) İnterpolyasiya;

დ) Statistik təhlil.

(2) 11. Balıq tutan Seyner 69°52' şm.e. и 10°03' ş.u. koordinatlarında 10 ton atlantik qızılbalığı tutdu. Məhsulu satmaq üçün seyner 38°42' şm.e. 9°08' q.u. koordinatlarında yerləşən limana getdi.

(1) 11.1. Seyner hansı dənizdə balıq tutdu?

(1) 11.2. Balıqları hansı limanda satırdı?

(8) 12. Topoqrafik xəritənin fraqmentini təhlil edin və suallara cavab verin:

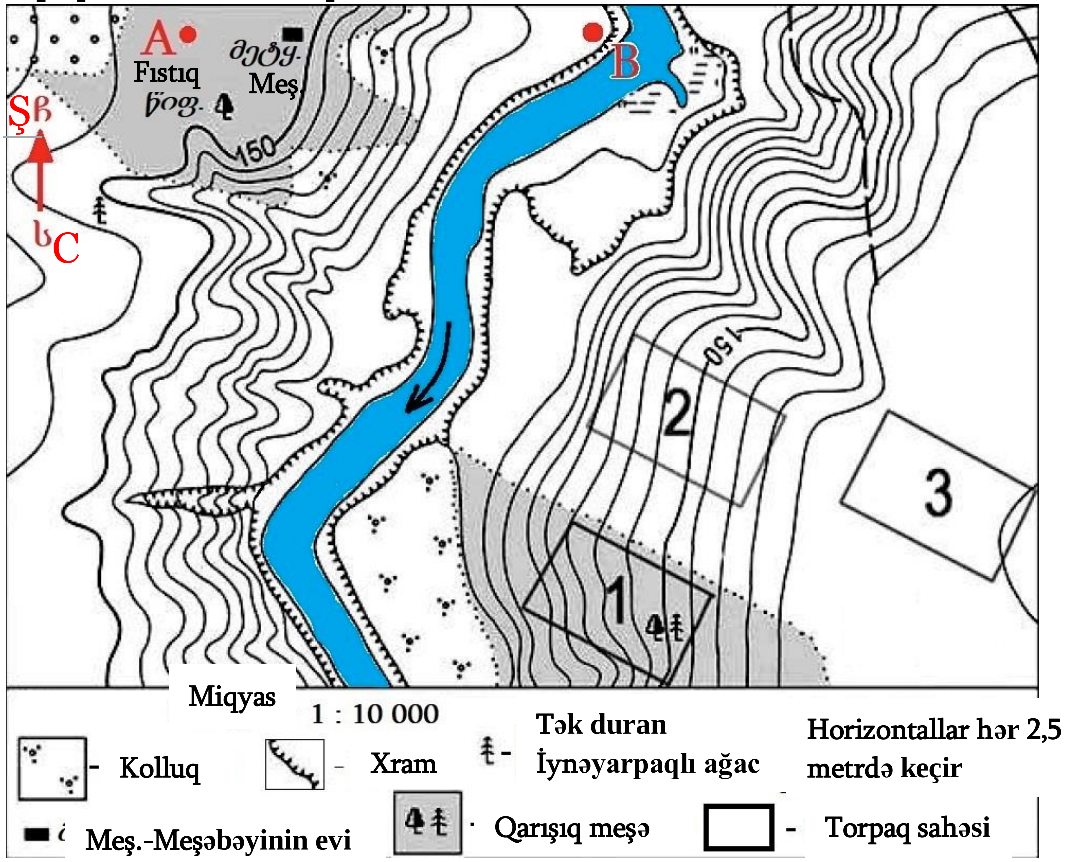

(1) 12.1. Verilmiş relyef profillərindən, xəritədə göstərilən A və B nöqtələri arasındakı parçaya hansı uyğun gəlir?

ა) I
ბ) II
გ) III
დ) IV

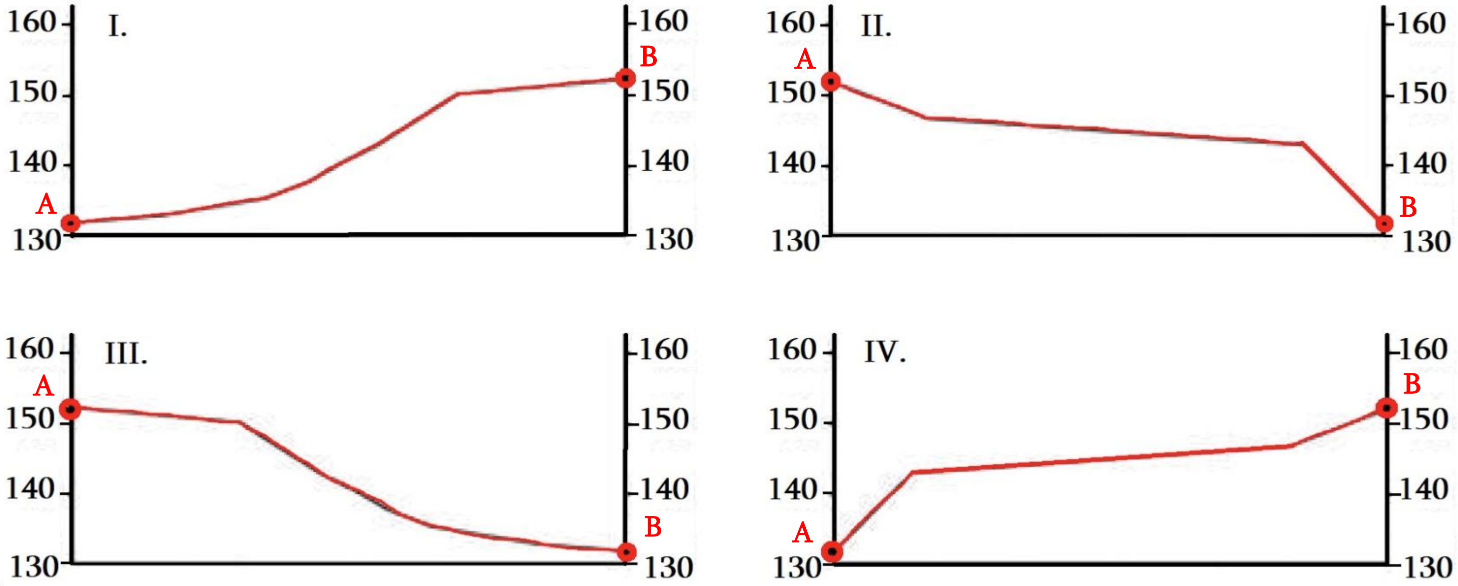

(1) 12.2. Meşəbəyinin evi çayın hansı sahilində yerləşir?

(1) 12.3. Xəritədə müvafiq məsafənin uzunluğu 3,5 santimetrdirsə, tək duran ağac ilə meşəbəyinin evi arasındakı məsafənin neçə metr olduğunu hesablayın (Hesablama prosesini göstərdiyinizə əmin olun).

(1) 12.4. Üfüqün ტ’რ’ფლ’რინდ’ნ istifadə edərək 3-cü hissədən enliyarpaqlı meşənin hansı istiqamətdə yerləşdiyini müəyyənləşdirin?

(1) 12.5. Topoqrafik xəritədə göstərilən hər iki çay sahilinin kütləvi istirahət çimərliyinin tikintisi üçün nə üçün yararsız/təhlükəli olduğunu izah edin?

(3) 12.6. Məktəbin xizək klubunun uşaqları qış slalomu üçün əlverişli məşq yeri seçirlər. Xəritədə rəqəmlərlə (1, 2 və ya 3) işarələnmiş ərazilərdən hansının idmançıların tələblərinə daha çox cavab verdiyini müəyyənləşdirin. Cavabınızı dəstəkləmək üçün iki arqument göstərin.